

~~۱۴۴۹ هجری~~
~~۲۰۱۷~~
۴۸۷۷۹
۱۷/۱/۶

دروش بررسی و تحلیل مسئلہ مدیریت

نویسنده

دکتر کرم الله دانش فرد

سرشناسه	: دانش فرد، کرم اله، ۱۳۴۸-
عنوان و نام پدیدآور	: روش بررسی و تحلیل مسائل مدیریت / نویسنده کرم اله دانش فرد
وضعیت ویراست	: [ویراست ۹۲]
مشخصات نشر	: تهران : صفار، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	: ۲۸۸ ص.: جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۳۸۸-۵۱۷-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: حل مسئله
موضوع	: Problem solving
موضوع	: مدیریت
موضوع	: Management
رده بندی شناسگر	: HD۳۰/۲۹/۲۹۱۳۹۵
رده بندی دیجی	: ۹۵۸/۴۰۳۱
شماره کتابشناس ملی	: ۴۴-۱۴۸۳

شهرستنونویسی پیش از انتشار: انتشارات صفار

نام کتاب : روش بررسی و تحلیل مسائل مدیریت
 نویسنده : دکتر کرم اله دانش فرد
 ویراستار : حسن عارفی نیا
 طرح جلد : فرهاد کمالی
 حروفچینی : معرفت
 لیتوگرافی : گنج شایگان ③ ۵۵۴۰۲۱۸۴
 چاپخانه : گنج شایگان ③ ۵۵۴۰۳۴۷۸
 شمارگان : ۲۲۰۰ نسخه
 نوبت چاپ : دوم- پاییز ۱۳۹۵
 قیمت : ۱۵۰۰۰ ریال
 ناشر : انتشارات صفار

مرکز پخش : خیابان انقلاب- روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران- بازارچه کتاب- طبقه همکف
 انتشارات اشرافی ③ ۶۶۹۷۰۹۹۲
 خیابان انقلاب- روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران- بازارچه کتاب- طبقه زیرین
 پخش کتاب بینش ③ ۶۶۴۹۶۲۹۹
 کتابفروشی مرادیان ③ ۶۶۴۱۵۳۱۰
 کتابفروشی صفا ③ ۶۶۹۷۸۸۴۶

فهرست

۱۱	مقدمه
۱۶	رویکرد آسیب‌شناسی
۱۷	مفهوم آسیب‌شناسی
۱۷	آسیب‌شناسی چیست؟
۱۷	آسیب‌شناس سازمان و مدیریت
۱۹	اهداف آسیب‌شناسی
۱۹	اهمیت و ضرورت آسیب‌شناسی
۲۰	رویکرد انتقادی
۲۰	مفهوم تفکر انتقادی
۲۱	اهداف تفکر انتقادی
۲۲	اهمیت و ضرورت تفکر انتقادی (رشد، و مأموریت‌ها)
۲۳	نحوه عمل تفکر انتقادی
۲۳	اهداف بررسی و تحلیل مسائل مدیریت
۲۴	الف: نوع شناسی و توصیف مسائل مدیریت سازمان
۲۵	ب: بررسی، تبیین یا تحلیل مسائل سازمان و مدیریت
۲۵	ج: ارائه پیشنهادات مناسب برای اصلاح یا حل مسائل سازمان و مدیریت
۲۶	اهمیت و ضرورت بررسی و تحلیل مسائل مدیریت
۲۷	مفاهیم و تعاریف
۳۲	روش‌های برخورد با مسئله
۳۲	مفهوم آینده و انواع آن
۳۵	چارچوب مسئله
۳۶	سطوح مختلف مسئله
۳۷	سبک‌های حل مسئله
۳۹	الگوهای تفکر
۴۰	الگوی تفکر برای قضاوت
۴۲	الگوی تفکر برای فرآیند تفکر
۴۶	الگوهای تفکر برای تفکر کارا

۵۱	سوال‌هایی برای بحث بیشتر
۵۱	تمرین عملی
۵۲	قضیه اداری
۵۳	سوال‌های قضیه

۵۶	مقدمه
۵۶	پژوهش موضوع محور و مسأله محور
۵۷	نقش مسأله در پژوهش
۵۸	ویژگی‌های مسأله
۵۸	فرآیند منابعی حل مسئله
۵۹	مرحله اول: ساخت طبقه و سازمان
۶۱	استراتژی‌هایی که به فرم مسأله کمک می‌کند
۶۶	استراتژی‌های ساده کرد، مسأله
۶۸	استراتژی‌های شناسایی عمل، مسأله
۷۱	مرحله دوم: ایجاد و طرح پیش‌نها، احتمال ممکن
۷۱	استراتژی‌های استفاده از مساعدت خارجی، حیث شناسایی راه حل‌ها
۷۴	استراتژی‌های بکارگیری منطق در شناسایی راه حل‌ها
۷۵	مرحله سوم: ارزیابی گزینه‌ها، انتخاب راه حل نهاد
۷۷	استراتژی‌های به کارگیری راه حل ممکن به عنوان نتایج سرانجام حل مسئله
۷۷	استراتژی‌های تعیین انتخاب بهترین راه حل
۷۸	مرحله چهارم: استقرار، پیاده‌سازی و ارزیابی
۸۰	استراتژی‌های بهینه‌سازی حل مسئله
۸۳	استراتژی‌های حل مسائل پیچیده
۸۵	سوال‌هایی برای بحث بیشتر
۸۵	تمرین عملی
۸۵	قضیه اداری
۸۶	سوال قضیه

۸۸	مقدمه
۸۸	رویکردهای تصمیم‌گیری

۱۸	تصمیم برنامه ریزی شده و برنامه ریزی نشده
۱۹	تصمیم انفرادی و سازمانی
۹۰	الگوهای تصمیم‌گیری
۹۱	الف) الگوهای تصمیم‌گیری انفرادی
۹۲	ب) الگوهای تصمیم‌گیری گروهی و سازمانی
۹۸	سبک‌های تصمیم‌گیری
۹۹	الف) چانهزنی
۱۰۰	ب) متقاعدسازی
۱۰۱	ج) اکتیویتی‌سازی
۱۰۱	د) آئینه
۱۰۲	شاخص‌های تصمیم‌گیری
۱۰۳	الف) ارزش‌ها
۱۰۵	ب) تعلقات ماس و گروهی
۱۰۵	ج) افکار عمومی
۱۰۶	د) تبعیت
۱۰۷	ه) مقررات تصمیم‌گیری
۱۰۷	و) شاخص‌های علمی
۱۰۹	ی) منافع شخصی
۱۱۰	سؤال‌هایی برای بحث بیشتر
۱۱۰	تمرین عملی
۱۱۱	قضیه اداری
۱۱۲	سؤال‌های قضیه
۱۱۴	مقدمه
۱۱۴	سطوح بینش
۱۱۵	ساختمان بینش
۱۱۷	ماهیت بینش
۱۱۷	الف: جزم باوری (دگماتیسم)
۱۱۸	ب: عقل‌گرایی (راسیونالیسم)
۱۲۲	ج: عمل‌گرایی (پراگماتیسم)
۱۲۴	د: اثبات‌گرایی (پوزیتیویسم)

۱۲۵	ه : رفتارگرایی
۱۲۶	و : آرمان‌گرایی (ایده‌آلیسم)
۱۲۶	ز : واقع‌گرایی (رنالیسم)
۱۲۸	رویکردهای تجزیه و تحلیل مسأله
۱۴۴	سؤال‌هایی برای بحث بیشتر
۱۴۴	تمرین عملی
۱۴۵	قضیه اداری
۱۴۶	سؤال‌های قضیه

۱۴۸	مقدمه
۱۴۸	مفهوم تجزیه و تهییل
۱۵۰	نقش تحلیل‌گر مسأله
۱۵۲	سطوح تحلیل مسأله
۱۵۴	مراحل تحلیل مسأله
۱۵۶	روش‌های تحلیل مسأله
۱۵۸	استراتژی‌های تحلیل مسأله
۱۶۲	مدل‌های تحلیل مسأله
۱۶۳	مدل واینر و وینینگ
۱۶۶	مدل فرآیندی کواد
۱۶۶	مدل بیکمن و همکاران
۱۶۸	مدل پاتن و سایبیکی
۱۷۲	دام‌های سر راه تعریف مسأله عمومی
۱۷۴	سؤال‌هایی برای بحث بیشتر
۱۷۴	تمرین عملی
۱۷۵	قضیه اداری
۱۷۶	سؤال‌های قضیه

۱۷۸	مقدمه
۱۷۸	مفهوم روش
۱۸۱	طبقه‌بندی روش

الف) روش‌ها از نظر روش‌شناسی	۱۸۱
ب) روش‌ها از نظر ماهیت	۱۸۱
ج) روش‌ها با توجه به مداخله انسان	۱۸۲
د) روش‌ها از نظر تمايل به بهبود و اصلاح	۱۸۲
تقسیم‌بندی کلی روش‌ها	
روش‌های کمی	۱۸۴
روش‌های کیفی	۱۸۵
روش‌شناسی در مدیریت	۱۸۶
مسأله روش‌شناسی در مدیریت	۱۸۷
روش‌های بررسی در مدیریت	۱۸۷
سؤال‌هایی برای بحث بیشتر	۲۰۰
تمرین عملی	۲۰۰
قضیه اداری	۲۰۱
سؤال‌های قضیه	۲۰۲
مقدمه	۲۰۴
تعريف مسائله	۲۰۵
مسائل عمومی و خصوصی	۲۰۶
مسائل عمومی و مسائل اجتماعی	۲۰۹
روش تشخیص مسائل عمومی	۲۱۰
اولویت مسائل در جامعه جدید	۲۱۴
سؤال‌هایی برای بحث بیشتر	۲۱۸
تمرین عملی	۲۱۸
قضیه اداری	۲۱۹
سؤال‌های قضیه	۲۲۰
مقدمه	۲۲۲
لزموم توجه به مدیریت دولتی	۲۲۳
فلسفه عملی در مدیریت	۲۲۴
نظریه پردازی در مدیریت	۲۲۵
تفاوت فلسفه و نظریه	۲۲۶

۲۲۷	مسئله مدیریت دولتی
۲۳۰	أنواع امور
۲۳۲	تحلیل گران مسائل مدیریت
۲۳۵	سازوکارهای تکوین مسئله
۲۳۷	وظایف مدیریت دولتی از دید تحولات
۲۳۷	وظایف مدیریت دولتی؛ مدیریت یا دولتی بودن
۲۳۸	تقسیم‌بندی مسائل بر اساس طبقه‌بندی کلی مسائل
۲۳۹	طبقه‌بندی مسائل بر اساس دیدگاه‌های سازمانی
۲۴۰	طبقه‌بندی مسائل مدیریت بر اساس اثربخشی
۲۴۱	روش‌های سنتی سنجش اثربخشی
۲۴۲	روش‌های جدید سنجش اثربخشی
۲۴۳	روش ارسان‌های رفتار
۲۴۵	کارت ارزیابی متاین
۲۴۷	مسائل مدیریت دولتی اراید اهاریک این
۲۵۱	تفاوت بخش خصوصی و دونی
۲۵۲	مسائل مدیریت منابع انسانی
۲۵۵	سؤال‌هایی برای بحث بیشتر
۲۵۵	تمرین عملی
۲۵۶	قضیه اداری الف
۲۵۸	سؤال‌های قضیه
۲۵۸	قضیه اداری ب
۲۶۲	سؤال‌های قضیه

۲۶۴	مقدمه
۲۶۷	قضیه شماره یک
۲۶۷	سؤال‌های قضیه
۲۶۸	قضیه اداری دو
۲۶۹	سؤال‌های قضیه
۲۷۰	قضیه شماره سه
۲۷۰	سؤال‌های قضیه
۲۷۱	قضیه شماره چهار

۲۷۲ سؤال‌های قضیه
۲۷۳ قضیه شماره پنج
۲۷۴ سؤال‌های قضیه
۲۷۵ قضیه اداری شماره شش
۲۷۷ سؤال‌های قضیه
۲۷۸ منابع و مأخذ

فهرست جداول:

۳۱ جدول ۱-۱ : ناهیم و تعاریف
۳۳ جدول ۱-۲ : روش‌های برخورد با مسأله
۳۷ جدول ۱-۳ : طرح متفاوت مسأله
۳۸ جدول ۱-۴ : خصوصیت‌های خلاقیت و انطباق
۴۲ جدول ۱-۵ : الگوهای نظر برای آنواخت
۴۶ جدول ۱-۶ : الگوهای تفکر رای فریند نکر
۴۹ جدول ۱-۷ : الگوهای تفکر برای تفکر کار
۹۵ جدول ۲-۱ : الگوهای اصلی تصمیم‌گیری
۱۰۲ جدول ۲-۲ : سیک‌های تصمیم‌گیری براساس تفاوت‌های عی
۱۰۸ جدول ۲-۳ : شاخص‌های تاثیرگذار بر تصمیم‌گیری
۱۲۱ جدول ۴-۱ : ابعاد اساسی عقل ابزاری از نظر ماکس ویر
۱۲۷ جدول ۴-۲ : انواع ماهیت بینش (مکاتب فکری)
۱۴۲ جدول ۴-۳ : انواع رویکردهای تجزیه و تحلیل مسأله
۱۵۶ جدول ۵-۱ : مراحل تحلیل مسأله
۱۶۱ جدول ۵-۲ : استراتژی‌های تحلیل مسأله
۱۸۳ جدول ۶-۱ : طبقه‌بندی انواع روش‌ها
۱۸۸ جدول ۶-۲ : مقایسه مراحل حل مسأله و محدودیت‌های بخش عمومی
۱۸۹ جدول ۶-۳ : تفاوت‌های تحقیق سنتی با بررسی و تحلیل مسأله
۱۹۹ جدول ۶-۴ : انواع روش‌های بررسی در مدیریت
۲۳۰ جدول ۸-۱ : سطوح تحلیل مسائل مدیریت دولتی
۲۳۵ جدول ۸-۲ : انواع رویکردها برای شناخت تحلیل گران مدیریت
۲۴۲ جدول ۸-۳ : روش‌های سنتی سنجش اثربخشی
۲۴۶ جدول ۸-۴ : عوامل کلیدی کارت امتیاز متوازن
۲۵۰ جدول ۸-۵ : موانع اعمال رهبری بخش خصوصی در بخش دولتی (اریک لین)

فهرست شکل‌ها:

شکل ۱-۱ : مراحل آسیب‌شناسی سازمان	۱۸
شکل ۱-۲ مراحل نحوه عمل تفکر انتقادی	۲۳
شکل ۱-۳ : نمودار شکلی الگوهای تفکر	۵۰
شکل ۲-۱ : مراحل فرآیند منطقی حل مسأله	۵۹
شکل ۲-۲ : اجزاء مرحله شناخت محیط و سازمان	۶۰
شکل ۲-۳ : استراتژی‌هایی که به فهم مسأله کمک می‌کنند.	۶۶
شکل ۲-۴ : اسـ اتـرـیـهـایـ سـادـهـ کـرـدـنـ مـسـأـلـهـ	۶۸
شکل ۲-۵ : اسـ رـاـتـرـیـهـایـ شـنـاسـایـیـ عـلـتـ مـسـأـلـهـ	۷۰
شکل ۲-۶ : اسـ رـاـتـرـیـهـایـ استـفـادـهـ اـزـ مـسـاعـدـتـ خـارـجـیـ جـهـتـ شـنـاسـایـیـ رـاهـ حـلـ هـاـ	۷۲
شکل ۲-۷ : استـرـاـتـرـیـهـایـ بـهـ سـازـیـ حلـ مـسـأـلـهـ	۸۳
شکل ۳-۱ : جـرـیـانـهـایـ اـنـدـکـتـوـرـیـ الـگـوـیـ پـیـچـیدـهـ	۹۸
شکل ۳-۲ : انـوـاعـ اـرـزـشـهـایـ اـثـیـرـذـارـ بـرـ تـعـمـیـمـ گـیرـیـ	۱۰۴
شکل ۴-۱ : مـراـحـلـ رـشـدـ بـيـنـشـ وـ فـهـنـتـ اـسـيـ	۱۱۵
شکل ۴-۲ : اـصـوـلـ وـ باـورـهـایـ اـولـیـهـ اـنـدـیـشـهـ عـدـدـ رـوـشـنـگـرـیـ	۱۲۰
شکل ۴-۳ : روـیـکـرـدـ سـیـسـتـمـیـ بـهـ حلـ مـسـأـلـهـ	۱۳۵
شکل ۴-۴ : وـظـایـفـ اـصـلـیـ سـیـسـتـمـهـایـ فـرـعـیـ سـازـنـ	۱۴۱
شکل ۵-۱ : روـشـهـایـ تـحـلـیـلـ مـسـأـلـهـ	۱۵۸
شکل ۵-۲ : مـراـحـلـ اـسـتـرـاـتـرـیـ تـارـیـخـیـ	۱۶۱
شکل ۵-۳ : مـدـلـ وـایـنـرـ وـ بـيـنـیـنـگـ فـرـایـنـدـ تـجزـیـهـ وـ تـحـلـیـلـ مـسـأـلـهـ	۱۶۳
شکل ۵-۴ : مـراـحـلـ تـحـقـيقـ درـ مـسـائـلـ اـجـتمـاعـیـ	۱۶۸
شکل ۵-۵ : مـراـحـلـ مـدـلـ پـاتـنـ وـ سـایـیـکـیـ	۱۷۲
شکل ۶-۱ : انـوـاعـ مـنـطـقـ درـ روـشـ شـنـاسـیـ	۱۸۰
شکل ۶-۲ : انـوـاعـ الـگـوـهـایـ کـارـبـرـدـیـ درـ روـشـهـایـ کـمـیـ	۱۸۵
شکل ۶-۳ : مـراـحـلـ اـجـرـایـ مـوـرـدـ کـاوـیـ	۱۹۱
شکل ۷-۱ : وـیـزـگـیـهـایـ مـسـأـلـهـ عـمـومـیـ	۲۰۸
شکل ۷-۲ : دـیدـگـاهـهـایـ تـشـخـیـصـ مـسـأـلـهـ عـمـومـیـ	۲۱۳
شکل ۸-۱ : اـنـوـاعـ اـمـورـ	۲۲۱
شکل ۸-۲ : روـیـکـرـدـهـایـ طـبـقـهـبـنـدـیـ مـسـائـلـ سـیـازـمـانـیـ	۲۴۰
شکل ۸-۳ : الـگـوـهـایـ اـثـرـبـخـشـیـ درـ اـرـزـشـهـایـ رـقـابـتـیـ	۲۴۴
شکل ۸-۴ : عـوـامـلـ اـیـجادـ تـقاـوتـ درـ بـخـشـ خـصـوصـیـ وـ دـوـلـتـیـ	۲۵۲

مقدمه چاپ اول

بررسی و تحلیل صحیح رویدادها، حوادث و پدیده‌های سازمانی از وظایف مدیر و سیستم مدیریتی سازمان محسوب می‌شود. بدون داشتن دانش و مهارت تحلیل مسائل، مدیران نمی‌توانند وضعیت سازمانی و عملکرد خود را تحلیل نموده و برای بهبود اوضاع و دستیابی به اهداف، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری نمایند. بررسی و تحلیل مسئله، دانش و مهارتی است که برخورداری از آن، به مدیران سازمان کمک می‌نماید تا بتوانند شناخت درستی از سازمان خود و مسائل آن به دست آورند و در تلاش برای بقا و رشد، تصمیم مناسب اتخاذ نمایند. یادگیری نحوه و فن بررسی و تحلیل مسئله، منجر به کسب و شناخت واقعیت شده و مدیران را در انتخاب موضع درست یاری می‌رساند.

در بررسی و تحلیل مسئله، چهار مرحله اساسی طی می‌شود. هر کدام از این مراحل نقش مهمی در ارتقای بررسی و تحلیل ایفا می‌نماید. گرچه ممکن است بررسی یک مسئله به گونه‌ای که در این کتاب توضیح داده شده است از هم تفکیک نشده و به صورت پیوسته‌ای بررسی و تحلیل صورت گیرد اما روابط میان فعالیت‌ها در هنگام تحلیل صورت می‌گیرد. اهتمام به تفکیک از این جهت است که بتوجه فعالیتهای ارا بهتر شناسایی نموده و کارایی را بالاتر برد.

در مرحله اول، اطلاعات مورد نیاز گرفته شود و به صورت تعریف شده‌ای طبقه‌بندی گردیده و سپس ارزیابی می‌شود. نتیجه این مرحله، شناسایی مسئله است. مرحله دوم، با توجه به هدف تحلیل گر، سوال‌هایی در ارتباط با پدیده بررسی مطرح می‌گردد. مرحله سوم را تحلیل گر با انتخاب روش بررسی و استراتژی تحلیل اغاز می‌کند و از آن طریق به دنبال گزینه‌هایی می‌گردد تا بتواند پاسخ سوال‌های خود را بیابد و بازدیده دیگر، مسئله را حل نماید. در مرحله چهارم، تحلیل گر تمامی سعی خود را به کار می‌گیرد و تصمیم نهایی را در مورد پدیده و راه حل نهایی اتخاذ نماید.

این کتاب به عنوان منبع درسی دانشجویان رشته مدیریت در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد برای درس‌های مانند بررسی مسائل مدیریت، بررسی مسائل سازمان‌های اداری، درس‌های سمینار مسائل مدیریت و منابع انسانی و بررسی موارد خاص در مدیریت تدوین شده است. در نگارش این کتاب سعی شده است در ابتدا، اهمیت مسئله و واژه شناسی مربوط به مهارت حل مسئله مورد بحث قرار گیرد و سپس با معرفی فرآیند حل مسئله، نقش روش‌ها و بینش‌ها در شناسایی مسائل و تحلیل موقعیت‌ها مورد بررسی قرار گرفته و الگوهای تحلیل و بررسی مسئله مدیریتی ارائه شوند. چگونگی شناسایی مسائل عمومی و بررسی ماهیت

مسائل مدیریت دولتی از جمله مباحثتی است که در این کتاب به آن پرداخته شده است. در خلال این مباحثت، گاهی به اندازه ضرورت به مباحث فلسفی پرداخته شده است. این توجه اگر چه بخش‌های زیادی از این کتاب را دربر نمی‌گیرد اما قسمتی از فصل‌های چهارم، پنجم، ششم و هفتم کتاب را شامل شده است که برای فهم راحت‌تر آن مباحثت، زبان ساده‌ای برای بیان مطالب انتخاب شده است.

در انتهای هر فصل از کتاب، یک قضیه اداری مطرح شده است. این قضایا به طور معمول و پر تکرار در سازمان‌های اداری مطرح می‌شوند. هدف از این قسمت، بالا بردن مهارت عملی در بررسی مسأله اداری و به کارگیری آموخته‌های دانشجو از این کتاب است. این کتاب به عنوان راهنمای «نش» و عمل می‌کند و برای تحلیل و بررسی هر قضیه، لازم است از نکاتی که در همان فصل آمده است در حل قضیه مورد استفاده قرار گیرد. چند مورد تمرین عملی نیز در پایان هر فصل آرده اند که هدف از طرح آن‌ها، کمک به دانشجویان برای پیدا کردن موضوعاتی برای بحث بهتر و یا این کاربرد عملی نکات گفته شده در هر بخش است.

ضمن تشکر از تمامی گرانبهای در تدوین این کتاب، نگارنده را رهین محبت خود قرار داده‌اند، از استادان گرانقدر و دانش‌نویسان را زیزی که نظر خود را با طرح سوال و یا ارائه پیشنهاد در مورد بخش‌های مختلف آن ابراز نموده‌اند سپاهزاری و قدردانی می‌نمایم. ضعف و نقص این اثر ناشی از ضعف علمی نویسنده است که تأثیر آن‌ها را به دیده منت پذیرا بوده و منتظر اظهار نظر استادان و اربابان نظر هستم.

کرم الله دانش فرد

مقدمه چاپ دوم

در ادامه مقدمه چاپ اول این کتاب، یادآور می‌شوم آنکه در حال حاضر در مجموعه رشته‌های مدیریت در ایران تدریس می‌شوند، بیشتر به محتوای مدیریت اعم از وظایف، نقش‌ها، سیستم و روش‌ها می‌پردازند تا به چیستی و چگونگی آن. حال این سؤال مطرح می‌شود که آیا در مدیریت به روش بررسی و تحلیل نیاز داریم؟ آیا مسائل به وجود آمده در جامعه و آثار آن‌ها، نمی‌توانند تصمیم‌گیرندگان و مدیران را به راهی رهنمون سازد که مسائل را حل نموده و مشکلات بر طرف نمایند؟ پاسخ به این سؤال هدف اصلی نگارش کتاب این بود که به تحلیل^۱ آن و مدیران یاری رساند تا چارچوب‌های مهندسی موجود در علم مدیریت را کشف نموده و تشخیص دهنده با کدام مکتب، رویکرد یا روش مسئله رخ داده است و راه حل آن تحت تأثیر ندامیک از آن‌ها، شکل خواهد گرفت.

انتخاب مکاتب، رویکردها، سیستم‌ها و روش‌ها و حتی ابزارهای کوچک تحت تأثیر مفروضات تجارب، ارزش‌ها و باوها مدیران است که شناخت بیشتر آن‌ها، مدیران را قادر می‌نماید با چشم بازتری به مسائل راه حل‌ها بنگرند. ضربالمثل قدیمی است که می‌گوید؛ مدیران، کار مدیریت را انجام می‌دانند ما درباره آن صحبت نمی‌کنند. شاید مدیران و تحلیل‌گران، اگر بدانند تحت تأثیر کدام بینش کار، روش، چه استراتژی و چه شیوه و سبک تحلیلی مسائل را می‌شناسند و برای آن‌ها راه انتخاب می‌کنند، انتخاب‌های آن‌ها تغییر یابد و به نحو مطلوب‌تر یا واقع بینانه‌تری این کار را انجام می‌نمند انتخاب‌های خود را بهتر بشناسند.

ضرورت دوم آن که، طی سال‌های اخیر، کتاب‌های متدی در حوزه مدیریت به چاپ رسیده و مقالات مختلف منتشر یافته است، آنچه این کتاب از جامعی دهد تا حدی به پژوهشگر در طبقه‌بندی و تحلیل جوانب مختلف موضوعات مطرح شده سنتی و پیچیده به عنوان راهنما کمک خواهد نمود. زیرا شناخت این که مسائل چگونه شناخته شده و چگونه تحلیل کدامند، ضروری تحلیل می‌شوند، دستگاه تحلیل چگونه ساخته می‌شود و روش‌های تحلیل کدامند، است. برای تمامی تحلیل‌گران و دانش‌پژوهانی که در رشته‌های مدیریت به تحصیل و تحقیق اشتغال دارند و با مدیرانی که در گیر عملیات تصمیم‌گیری و اجرا هستند.

لازم است نکته دیگری را یادآوری نمایم که این کتاب به طور عمدی بر ادبیات، مباحث و مسائلی متمرکز است که در ایران مطرح می‌باشند. بعضی از نمونه‌ها، شواهد و کاربردها اشاره‌ای گریزناپذیر به تجربه ایران دارد. اما این کتاب مختص به ایران نیست. بعضی از مسائل این کتاب در نوشهای نویسنده‌گان مطرح مدیریت، به وفور یا به طور مبسوط دیده می‌شود. به همین

جهت چارچوب کلی و شاکله اصلی بحث قابل طرح در مجتمع علمی، کلاس درس و کارگاههای آموزشی و حل تمرین است اما قضایای مطرح شده در فضای فرهنگی ایران نگاشته شده است. لازم است در پایان یادآوری نمایم اظهارنظرهای مختلف و متعدد البته مفیدی از پژوهشگران، محققان، نویسندها، استادان و دانشجویان رشته‌های مدیریت در مورد چارچوب یا محتوای کتاب دریافت نموده‌ام. به همین جهت در پاسخ به اقبال ایشان، در چاپ دوم کتاب تصحیحاتی به وجود آمده و بعضی خطاهای و کمبودهای قبلی برطرف شده است. زحمت ویراستاری چاپ دوم را آقای حسن عارفی‌نیا تقبل نموده‌اند که بدینوسیله از ایشان و همه کسانی که در این مورد، مؤلف را رهین الطاف خود نموده‌اند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

کرم الله دانش فرد